

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. liepos 11 d. Nr. XIII-615
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. **Atliekų laikymas** – naudoti skirtų nepavojingųjų atliekų laikymas iki apdorojimo ne ilgiau kaip trejus metus, naudoti skirtų pavojingųjų atliekų laikymas iki apdorojimo ne ilgiau kaip vienus metus ir šalinti skirtų atliekų laikymas iki apdorojimo ne ilgiau kaip vienus metus, išskyrus laikinąjį laikymą atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. **Atliekų surinkimas** – atliekų paėmimas iš atliekų turėtojų, įskaitant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą ir (ar) parengiamąjį laikymą iki atliekų surinkimo įrenginiuose, kuriuose atliekos iškraunamos, kad jas galima būtų paruošti pervežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.“

3. Papildyti 2 straipsnį 24¹ dalimi:

„24¹. **Biologinės atliekos** – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Prie jų nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos.“

4. Papildyti 2 straipsnį 43¹ dalimi:

„43¹. **Komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildanti atliekų surinkimo sistema** (toliau – **papildanti atliekų surinkimo sistema**) – atliekoms, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumulatorius, apmokestinamuosius gaminius, išskyrus baterijas ir akumulatorius, supakuotus gaminius), tvarkyti ir Vyriausybės nustatytoms elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti gamintojų ir importuotojų ar licencijuotos organizacijos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka diegiama papildanti atliekų

surinkimo sistema, kurioje taikomi gaminių ir (ar) pakuotės atliekų surinkimo būdai ir priemonės, papildantys savivaldybių organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.“

5. Papildyti 2 straipsnį 68 dalimi:

„68. Sąvoka „maisto tvarkymo subjektas“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos maisto įstatyme.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Leidimai

1. Įmonės, ketinančios atlikti atliekų apdorojimą, perdirbančios laivus, ir įmonės, atliekų susidarymo vietoje pavojingas atliekas laikančios ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienus metus, turi gauti leidimus.

2. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į įmonės vykdomą ekonominę veiklą, nustato atliekų apdorojimo veiklos rūšį ir nepavojingųjų atliekų, susidarantių šios įmonės ūkinės veiklos metu, rūšį ir kiekį, kuriuos ši įmonė turi teisę apdoroti be leidimo.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo sąlygos

1. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą taip, kad jos nutraukimo metu ir po jos nutraukimo neatsirastų neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai.

2. Įmonė, kuri privalo turėti leidimą pagal šio Įstatymo 6 straipsnyje nustatytus reikalavimus, atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą gali pradėti vykdyti tik turėdama aplinkos ministro nustatyta tvarka parengtą ir su Aplinkos ministerijos įgaliota institucija suderintą atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planą ir sudarytą šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkančią laidavimo draudimo sutartį ar banko garantiją.

3. Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane turi būti numatyta:

1) didžiausias leidžiamas įmonėje laikyti atliekų (įskaitant atliekų tvarkymo metu susidariusias atliekas) kiekis, jų sutvarkymo priemonės ir išlaidos;

2) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių uždarymo ir sutvarkymo priemonės ir išlaidos;

3) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių priežiūros po uždarymo priemonės, trukmė ir išlaidos.

4. Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planas nederinamas, jeigu jis neatitinka šio straipsnio 3 dalies nuostatų ir (ar) parengtas nesilaikant aplinkos ministro

nustatytos tvarkos, ir (ar) nepateikti visi aplinkos ministro patvirtintame apraše nurodyti dokumentai.

5. Laidavimo draudimo sutarties ar banko garantijos suma turi padengti išlaidas įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė nori ar privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą, būtinas atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytoms atliekų sutvarkymo, atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių uždarymo ir sutvarkymo, jų priežiūros po uždarymo priemonėms įgyvendinti. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato laidavimo draudimo sutarties ar banko garantijos sumos apskaičiavimo, atsižvelgiant į nurodytas išlaidų rūšis, tvarką.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimas

1. Pavojingas atliekas ketinančios tvarkyti įmonės, neturinčios šio Įstatymo 6 straipsnyje nurodytų leidimų, turi gauti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją.

2. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijoje turi būti nurodytos pavojingų atliekų, kurias licencijos turėtojas gali tvarkyti, rūšys ir šių atliekų tvarkymo būdai.

3. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklės tvirtina aplinkos ministras. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijas išduoda, atsisako išduoti, licencijų duomenis tikslina, licencijų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą panaikina, galiojimą panaikina, licencijos dublikatą išduoda aplinkos ministro įgaliota institucija.

4. Pavojingų atliekų tvarkymo licencija išduodama jas tvarkančiai įmonei, jeigu:

1) pavojingas atliekas tvarkančios įmonės atsakingų darbuotojų kompetencija atitinka šio Įstatymo 11² straipsnyje nustatytus reikalavimus;

2) pavojingas atliekas tvarkančios įmonės civilinė atsakomybė apdrausta draudimo įmonėje.

5. Pavojingų atliekų tvarkymo licencija neišduodama ar netikslinama, jeigu:

1) pavojingas atliekas tvarkančios įmonės atsakingų darbuotojų kompetencija neatitinka šio Įstatymo 11² straipsnyje nustatytų reikalavimų;

2) pavojingas atliekas tvarkanti įmonė pateikė melagingus duomenis pavojingų atliekų tvarkymo licencijai gauti ar tikslinti;

3) pavojingas atliekas tvarkančios įmonės pateikti dokumentai neatitinka jiems nustatytų reikalavimų.

6. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimas sustabdomas, kai paaiškėja, kad:

1) licencijos turėtojas pažeidė licencijuojamos veiklos reikalavimus;

2) licencijos turėtojas neturi darbuotojų, kurių kompetencija atitinka šio Įstatymo 11² straipsnyje nustatytus reikalavimus;

3) licencijos turėtojas neturi galiojančio veiklos draudimo liudijimo (poliso).

7. Sprendimas dėl pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimo sustabdymo panaikinamas, kai licencijos turėtojas per aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų privalomajame nurodyme nustatytą terminą pašalina šio straipsnio 6 dalyje nurodytus pažeidimus.

8. Pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimas panaikinamas:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) jeigu licencijos turėtojas pateikė melagingus duomenis licencijai gauti;

3) jeigu sustabdžius licencijos galiojimą per aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų privalomajame nurodyme nustatytą laikotarpį nepašalinami šio straipsnio 6 dalyje nurodyti pažeidimai;

4) licencijos turėtojas pažeidė pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimus ir neįvykdė aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų privalomojo nurodymo pašalinti pažeidimus.“

5 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Ūkio ministerija koordinuoja pramonės įmonių veiksmus diegiant jų gamyboje susidarančių atliekų tvarkymo pajėgumus.“

6 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Žemės ūkio ministerijos funkcijos

Žemės ūkio ministerija koordinuoja žemės ūkio ir maisto pramonės įmonių veiksmus diegiant jų gamyboje susidarančių atliekų tvarkymo pajėgumus.“

7 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos funkcijos

1. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba nustato gyvūnų sveikatos priežiūros ir su ja susijusių mokslinių tyrimų atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietoje, surinkimo, pakavimo, ženklavimo, pradinio apdorojimo, laikino laikymo ir apskaitos reikalavimus šių atliekų darytojams.

2. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba prižiūri maisto tvarkymo subjektuose susidarančių biologinių atliekų (išskyrus biologiškai skaidžias sodų ir parkų atliekas) tvarkymą šių atliekų susidarymo vietose.“

8 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Šiame Įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga organizuoti atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumuliatorius, apmokestinamuosius gaminius, išskyrus baterijas ir akumuliatorius, supakuotus gaminius), tvarkymą ir Vyriausybės nustatytoms elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti sudarydami sutartis su savivaldybėmis gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti papildančias atliekų surinkimo sistemas, prioritetą teikdami savivaldybių organizuojamoms komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms. Šiuo atveju atliekų surinkimo sistemos diegimo sąlygos turi būti suderintos su savivaldybe Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 30² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 30² straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir atliekų tvarkymo srityje taikomu principu „teršėjas moka“. Solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaroje suprantami taip:

1) solidarumo. Šis principas, nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, reiškia, kad palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prieinamos sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta;

2) proporcingumo. Šio principo įgyvendinimas turi užtikrinti, kad rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis neviršytų to, kiek yra būtina komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos finansavimo tikslui pasiekti. Šis principas reikalauja, kad komunalinių

atliekų turėtojams nustatyta rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą būtų proporcinga galinčiam susidaryti ar susidarančiam komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos;

3) nediskriminavimo. Šis principas komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje reiškia, kad, nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tos pačios kategorijos komunalinių atliekų turėtojams, turi būti taikomi vienodi rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodai, tvarka ir dydžiai;

4) sąnaudų susigrąžinimo. Šis principas reikalauja, kad už suteiktą paslaugą gautos pajamos padengtų būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, reikalingas tai paslaugai teikti. Įgyvendinant šį principą, reikia nustatyti tokį rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, kuris užtikrintų, kad komunalinių atliekų turėtojai padengtų būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, kurios patiriamos siekiant užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus.“

2. Pakeisti 30² straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kaina turi užtikrinti ilgalaikį komunalinėms atliekoms tvarkyti skirtos infrastruktūros eksploatavimą, jos atnaujinimą ir sudaryti komunalinių atliekų turėtojams priimtinas sąlygas dalyvauti tvarkant komunalines atliekas, taip pat mažinti aplinkos taršą.“

3. Papildyti 30² straipsnį 5 dalimi:

„5. Savivaldybių nustatytos rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą skelbiamos atitinkamos savivaldybės administracijos interneto svetainėje.“

10 straipsnis. 34² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34² straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Siekdama gauti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Organizacija, be šio Įstatymo 34²⁶ straipsnyje ir 34²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių ir gamintojų, ir importuotojų, pavedusių jai organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą, tieką Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais elektros ir elektroninę įrangą, tvarkymas bus finansuojamas. Tokių

dokumentų sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

11 straipsnis. 34⁵ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34⁵ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Siekdama gauti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Organizacija, be šio Įstatymo 34²⁶ straipsnyje ir 34²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių ir jai organizuoti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymą pavedusių gamintojų ir importuotojų tiekias Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais transporto priemones, tvarkymas bus finansuojamas. Tokio dokumento sudarymo, pateikimo ir jo reikalavimų vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

12 straipsnis. 34¹² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34¹² straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Siekdama gauti alyvos atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Organizacija, be šio Įstatymo 34²⁶ straipsnyje ir 34²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų alyvos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių ir jai organizuoti alyvos atliekų tvarkymą pavedusių gamintojų ir importuotojų tiekias Lietuvos Respublikos vidaus rinkai alyvas, tvarkymas bus finansuojamas. Tokių dokumentų sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

13 straipsnis. 34¹⁶ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34¹⁶ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Siekdama gauti baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Organizacija, be šio Įstatymo 34²⁶ straipsnyje ir 34²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo

sutartį, įrodančią, kad visų baterijų ir akumuliatorių atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių ir jai baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo organizavimą pavedusių gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais baterijas ir akumulatorius, tvarkymas bus finansuojamas. Tokių dokumentų sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

14 straipsnis. 34¹⁸ straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 34¹⁸ straipsnio 4 dalį 4 punktu:

„4) prekybos vietoje teikti rašytinę informaciją vartotojams apie padangų importuotoją, kuris Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais patiekė prekybos vietoje parduodamas padangas ir yra atsakingas už šiame straipsnyje padangų gamintojams ir importuotojams nustatytų pareigų vykdymą;“.

2. Papildyti 34¹⁸ straipsnio 4 dalį 5 punktu:

„5) aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų ir kitų pareigūnų reikalavimu pateikti dokumentus, nurodančius padangų importuotoją, kuris Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais patiekė platintojo parduodamas padangas ir yra atsakingas už šiame straipsnyje padangų gamintojams ir importuotojams nustatytų pareigų vykdymą.“

15 straipsnis. 34²² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 34²² straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Organizacija gali vykdyti savo veiklą tik gavusi šio Įstatymo 34²⁴ straipsnyje nurodytą gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir privalo vykdyti šio Įstatymo 34²⁶ straipsnyje nurodytas gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo sąlygas.“

2. Pakeisti 34²² straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija Organizacijai išduodama su gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijas išduodančia institucija suderinus šiai institucijai pateiktus šio Įstatymo 34²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodytus dokumentus, parengtus pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus.“

16 straipsnis. Aštuntojo⁸ skirsnio pakeitimas

Pakeisti aštuntąjį⁸ skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„AŠTUNTASIS⁸ SKIRSNIS
GAMINIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ORGANIZAVIMO
LICENCIJAVIMAS

34²³ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklos licencijavimas

1. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklės, nustatančias reikalavimų, susijusių su gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų išdavimu, atsisakymu išduoti tokias licencijas, jų keitimu, įspėjimu apie galimą tokių licencijų galiojimo sustabdymą, licencijų galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu, galiojimo panaikinimu, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymusi, įgyvendinimo tvarką, tvirtina Vyriausybė.

2. Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją išduoda, keičia, atsisako ją išduoti, apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą įspėja, licencijos galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą ir galiojimą panaikina aplinkos ministro įgaliota institucija (toliau – licencijas išduodanti institucija). Licencijuojamos veiklos priežiūrą atlieka aplinkos ministro įgaliota institucija (toliau – licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekanti institucija).

3. Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija išduodama neterminuotam laikui.

34²⁴ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų rūšys

Nustatomos šios gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų rūšys:

- 1) alyvos atliekų tvarkymo organizavimo licencija;
- 2) apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo organizavimo licencija (ši licencija išduodama visų apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymui organizuoti);
- 3) apmokestinamųjų gaminių (baterijų ir akumuliatorių) atliekų tvarkymo organizavimo licencija;
- 4) apmokestinamųjų gaminių (padangų) atliekų tvarkymo organizavimo licencija;
- 5) elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licencija (ši licencija išduodama visų kategorijų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymui organizuoti);
- 6) elektros ir elektroninės įrangos (apšvietimo įrangos) atliekų tvarkymo organizavimo licencija;
- 7) elektros ir elektroninės įrangos (stambių namų apyvokos prietaisų su šaldymo įranga) atliekų tvarkymo organizavimo licencija;

8) elektros ir elektroninės įrangos (televizorių ir monitorių įrangos) atliekų tvarkymo organizavimo licencija;

9) eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo organizavimo licencija;

10) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija.

34²⁵ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų išdavimo sąlygos

1. Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija (toliau – licencija) išduodama atitinkamų gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklai, vykdomai pagal šio Įstatymo 34², 34⁵, 34¹², 34¹⁶, 34¹⁹, 34²² straipsniuose ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnyje nustatytus kolektyvaus gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo reikalavimus, ir licencijas išduodančiai institucijai pateikus:

1) prašymą išduoti licenciją;

2) pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus parengtus dokumentus:

a) atliekų tvarkymo veiklos organizavimo planą, kuriame turi būti numatytos priemonės ir veiksmai, užtikrinantys, kad bus įvykdyta šiame Įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga organizuoti tvarkymą atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais atitinkamus gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, transporto priemones, alyvas, apmokestinamuosius gaminius, supakuotus gaminius), ir (ar) dalyvauti organizuojant tokių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, ir kad bus įvykdytos gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytos gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotys, užtikrinta gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis tvarkyti reikalingos infrastruktūros plėtra;

b) atliekų tvarkymo finansavimo schemą, garantuojančią, kad gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymas bus finansuojamas;

c) visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programą;

3) dokumentą, įrodantį, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas (taikoma asmeniui, siekiančiam gauti elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo organizavimo licenciją);

4) dokumentus, įrodančius, kad licenciją siekiantis gauti asmuo nėra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondui, vykdo įsipareigojimus muitinei ir neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (įskaitant atvejus,

kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas).

2. Tam pačiam licencijos turėtojui gali būti išduodama tik viena iš šio Įstatymo 34²⁴ straipsnyje nurodytų licencijų, išskyrus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytas išimtis.

3. Licencijos turėtojui, kurio nariai Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekia ne tik transporto priemones, bet ir apmokestinamuosius gaminius ir (ar) alyvas, kartu su šio Įstatymo 34²⁴ straipsnio 9 punkte nurodyta licencija gali būti išduodamos šio Įstatymo 34²⁴ straipsnio 1 ir (ar) 2 punktuose nurodytos licencijos.

4. Licencijos turėtojui, kurio nariai Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekia ne tik elektros ir elektroninę įrangą, bet ir baterijas ir akumuliatorius, kartu su šio Įstatymo 34²⁴ straipsnio 5 punkte nurodyta licencija gali būti išduodama šio Įstatymo 34²⁴ straipsnio 3 punkte nurodyta licencija.

5. Licencijas išduodanti institucija išduoda licenciją ar motyvuotai atsisako išduoti licenciją, praneša asmeniui, kuris kreipėsi dėl licencijos išdavimo, kad jo pateiktas prašymas ir kiti licencijai gauti reikalingi dokumentai gauti arba kad būtina pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją, arba kad jo pateiktas prašymas atmestas Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais.

6. Jeigu asmuo, kuris kreipėsi dėl licencijos išdavimo, per licencijas išduodančios institucijos nurodytą terminą, ne trumpesnę kaip 5 darbo dienas ir ne ilgesnę kaip 20 darbo dienų nuo licencijas išduodančios institucijos pranešimo, kad būtina pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją, gavimo, nepateikia trūkstamų dokumentų ar informacijos, licencijas išduodanti institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tokio termino pabaigos priima sprendimą motyvuotai atsisakyti išduoti licenciją ir per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo apie šį sprendimą informuoja prašymą išduoti licenciją pateikusį asmenį.

7. Jeigu gaunama naujos informacijos ar paaiškėja naujų faktų, reikšmingų sprendimui dėl licencijos išdavimo priimti, terminas, per kurį turi būti išduota licencija arba motyvuotai atsisakyta išduoti licenciją, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais gali būti pratęstas.

8. Asmeniui išduotoje licencijoje nurodoma licencijos išdavimo data, licencijos numeris, licencijos turėtojo rekvizitai (licencijos turėtojo pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės adresas), licencijuojamos veiklos rūšis, licenciją išdavusi institucija.

9. Licencija neišduodama, jeigu:

- 1) pateikti ne visi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti dokumentai;
- 2) pateikti šio straipsnio 1 dalyje nurodyti dokumentai neatitinka nustatytų reikalavimų;

3) licencijai gauti pateiktuose dokumentuose nepakanka pagrindimo, kad bus užtikrintas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo finansavimas;

4) pateikti neteisingi duomenys licencijai gauti;

5) licenciją gauti pageidaujantis asmuo yra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondui, nevykdo įsipareigojimų muitinei arba turi mokestinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas);

6) licenciją gauti pageidaujantis asmuo neatitinka kolektyviai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą organizuojančioms gamintojų ir importuotojų organizacijoms nustatytų reikalavimų, nurodytų šio Įstatymo 34²² straipsnio 2, 3 ir 7 dalyse.

34²⁶ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijuojamos veiklos sąlygos

1. Licencijos turėtojas privalo laikytis šių licencijuojamos veiklos sąlygų:

1) tvarkyti gaminių ar pakuočių atliekų apskaitą ir teikti apskaitos ataskaitas aplinkos ministro nustatyta tvarka;

2) vykdyti atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones;

3) organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą ir (ar) dalyvauti organizuojant gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose ir įvykdyti gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis;

4) licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka pateikti atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plano vykdymo ir atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytų priemonių įgyvendinimo ataskaitą;

5) kartu su šios dalies 4 punkte nurodyta ataskaita licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai pateikti pagal aplinkos ministro patvirtintą ir su Lietuvos auditorių rūmais suderintą licencijos turėtojo patikrinimo techninę užduotį nepriklausomo auditoriaus parengtą faktinių pastebėjimų dėl atliekų tvarkymo organizavimo veiklos atitikties atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane numatytoms priemonėms, atliekų tvarkymo finansavimo schemai,

visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programai ataskaitą ir šią ataskaitą paskelbti licencijos turėtojo interneto svetainėje;

6) kartu su šios dalies 4 punkte nurodyta ataskaita licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai pateikti nepriklausomo auditoriaus išvadą dėl licencijos turėtojo metinės finansinės ataskaitos;

7) licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka kas ketvirtį teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones;

8) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir terminais licencijas išduodančiai institucijai kiekvienais metais pateikti dokumentą, įrodantį, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas (taikoma elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo organizavimo licencijas turintiems licencijos turėtojams).

2. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą ataskaitą licencijos turėtojas privalo kiekvienais metais pateikti visuomenei susipažinti, šią ataskaitą paskelbdamas savo interneto svetainėje.

3. Licencijos turėtojas kartu su šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta ataskaita ir šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytais dokumentais privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai pateikti informaciją ir (ar) dokumentus, įrodančius, kad licencijos turėtojas laikosi licencijuojamos veiklos sąlygų: pasirašytų sutarčių kopijas, išskyrus sutartyse pateiktą konfidencialią informaciją, gaminių ar pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų kopijas, sąskaitas faktūras ir (ar) kitus dokumentus ir medžiagą, įrodančius, kad organizuotos ir vykdytos konkrečios visuomenės informavimo priemonės, dokumentus, įrodančius, kad apmokėtos gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo išlaidos ir visuomenės švietimo ir informavimo (gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo klausimais) priemonių organizavimo ir vykdymo išlaidos, kaip numatyta šiame Įstatyme ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme.

34²⁷ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų keitimo sąlygos

1. Licencija turi būti keičiama pasikeitus licencijoje nurodytiems licencijos turėtojo duomenims (licencijos turėtojo rekvizitams).

2. Pasikeitus licencijoje nurodytiems licencijos turėtojo rekvizitams, licencijos turėtojas apie tai privalo raštu pranešti licencijas išduodančiai institucijai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių duomenų pasikeitimo.

3. Licencijas išduodanti institucija per 10 darbo dienų nuo reikiamų dokumentų, patvirtinančių šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, gavimo dienos privalo pakeisti licenciją arba asmeniui, pateikusiam prašymą pakeisti licenciją, motyvuotai, vadovaudamasi *mutatis mutandis* šio Įstatymo 34²⁵ straipsnio 5 dalies nuostatomis, atsisakyti pakeisti licenciją.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas terminas, per kurį turi būti pakeista licencija arba motyvuotai atsisakyta ją pakeisti, gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip 10 darbo dienų terminui. Licencijas išduodanti institucija, nusprendusi pratęsti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą, privalo iki termino, per kurį turi būti pakeista licencija arba motyvuotai atsisakyta ją pakeisti, pabaigos apie tai informuoti asmenį, pateikusį prašymą pakeisti licenciją, nuroydamą priežastis, dėl kurių licencijos pakeitimo terminas pratęsiamas, ir terminą, per kurį asmens prašymas bus išnagrinėtas. Terminas, per kurį turi būti pakeista licencija arba motyvuotai atsisakyta ją pakeisti, gali būti pratęstas, jeigu gaunama naujos informacijos ar paaiškėja naujų faktų, reikšmingų sprendimui dėl licencijos pakeitimo priimti.

5. Licencijas išduodanti institucija atsisako pakeisti licenciją, jeigu:

- 1) prašymas pakeisti licenciją įformintas netinkamai arba pateikti ne visi dokumentai ir duomenys, kurių reikia licencijai pakeisti, ir per nustatytą terminą šie trūkumai nepašalinti;
- 2) prašyme pakeisti licenciją pateikti neteisingi duomenys ir per nustatytą terminą šie trūkumai nepašalinti.

34²⁸ straipsnis. Įspėjimas apie galimą gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos galiojimo sustabdymą ir licencijos galiojimo sustabdymas

1. Licencijos turėtojas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu (netaikoma šio straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju):

- 1) nustatoma, kad licencijos turėtojas nesilaiko licencijuojamos veiklos sąlygų;
- 2) paaiškėja, kad licencijos turėtojas licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai pateikė klaidingus duomenis ir (ar) informaciją. Šiuo atveju duomenys laikomi klaidingais, jeigu licencijos turėtojas per klaidą pateikė licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančiai institucijai tikrovės neatitinkančius duomenis ir (ar) informaciją;
- 3) paaiškėja, kad licencijos turėtojas neatitinka bent vieno iš kolektyviai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą organizuojančioms gamintojų ir importuotojų organizacijoms

nustatytų reikalavimų, nurodytų šio Įstatymo 34² straipsnio 4 ir 5 dalyse, 34⁵ straipsnio 3 dalyje, 34¹² straipsnio 3 dalyje, 34¹⁶ straipsnio 3 dalyje, 34¹⁹ straipsnio 2 dalyje, 34²² straipsnio 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14 dalyse ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 3, 4, 5, 6, 7, 9 dalyse.

2. Licencijas išduodanti institucija, nustatiusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes ir (ar) pažeidimus ar gavusi apie juos informacijos, per 5 darbo dienas įspėja licencijos turėtoją apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą ir nurodo terminą, per kurį būtina pašalinti nustatytas aplinkybes ir (ar) pažeidimus ir pateikti dokumentus, įrodančius, kad išnyko įspėjime nurodytos aplinkybės ir (ar) panaikinti įspėjime nurodyti pažeidimai.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas terminas turi būti:

1) ne trumpesnis kaip 5 darbo dienos ir ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų nuo licencijas išduodančios institucijos pranešimo apie įspėjimą apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą (toliau – įspėjimas) gavimo dienos, nustatius, kad licencijos turėtojas nesilaiko šio Įstatymo 34²⁶ straipsnio 1 dalies 4 punkte ir (ar) 5 punkte, ir (ar) 6 punkte, ir (ar) 7 punkte, ir (ar) 8 punkte nurodytų licencijuojamos veiklos sąlygų, arba nustatius šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą pažeidimą;

2) ne trumpesnis kaip vienas mėnuo ir ne ilgesnis kaip 3 mėnesiai nuo licencijas išduodančios institucijos pranešimo apie įspėjimą gavimo dienos, nustatius, kad licencijos turėtojas nesilaiko šio Įstatymo 34²⁶ straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 2 punktuose nurodytų licencijuojamos veiklos sąlygų, arba nustatius šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą pažeidimą;

3) ne trumpesnis kaip 6 mėnesiai ir ne ilgesnis kaip 12 mėnesių nuo licencijas išduodančios institucijos pranešimo apie įspėjimą gavimo dienos, nustatius, kad ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus licencijos turėtojas nesilaiko šio Įstatymo 34²⁶ straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos licencijuojamos veiklos sąlygos.

4. Jeigu licencijos turėtojas per įspėjime nurodytą terminą nepateikia dokumentų, įrodančių, kad išnyko įspėjime nurodytos aplinkybės ir (ar) panaikinti įspėjime nurodyti pažeidimai, licencijas išduodanti institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo įspėjime nurodyto termino pabaigos priima sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą. Per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo licencijas išduodanti institucija apie priimtą sprendimą informuoja licencijos turėtoją, nuroydama šio sprendimo priežastis ir ne trumpesnę kaip 10 darbo dienų nuo licencijas išduodančios institucijos pranešimo apie priimtą sprendimą gavimo terminą, per kurį, norint panaikinti licencijos galiojimo sustabdymą, jos turi būti pašalintos ir pateikti dokumentai, įrodantys, kad išnyko sprendime nurodytos aplinkybės ir (ar) panaikinti sprendime nurodyti pažeidimai.

5. Kai licencijos turėtojas per licencijas išduodančios institucijos nustatytą terminą pateikia dokumentus, įrodančius, kad išnyko sprendime sustabdyti licencijos galiojimą nurodytos aplinkybės ir (ar) panaikinti sprendime nurodyti pažeidimai, licencijas išduodanti institucija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina licencijos galiojimo sustabdymą.

6. Reikalavimas įspėti licencijos turėtoją apie ketinamas taikyti šiame straipsnyje nurodytas poveikio priemones (įspėjimą ir licencijos galiojimo sustabdymą) nustatant terminą trūkumams pašalinti netaikomas, kai termino trūkumams pašalinti nustatyti negalima, nes tai pažeistų visuomenės interesą, ir dėl to licencijos galiojimas turi būti sustabdomas nedelsiant.

34²⁹ straipsnis. Gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų galiojimo panaikinimas

1. Licencijos galiojimas panaikinamas:

- 1) licencijos turėtojo prašymu;
- 2) likvidavus ar reorganizavus licencijos turėtoją;
- 3) jeigu sustabdžius licencijos galiojimą per licencijas išduodančios institucijos nustatytą terminą neišnyko sprendime sustabdyti licencijos galiojimą nurodytos aplinkybės ir (ar) nepanaikinti tokiam sprendime nurodyti pažeidimai ir nepateikti dokumentai, įrodantys, kad išnyko šios aplinkybės ir (ar) panaikinti šie pažeidimai, ir nustatytas pažeidimų pašalinimo terminas yra pasibaigęs;
- 4) paaiškėjus, kad licencijos turėtojas pateikė suklastotus dokumentus;
- 5) jeigu po licencijos galiojimo sustabdymo licencijos turėtojas toliau verčiasi licencijuojama veikla.

2. Atsiradus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems pagrindams, licencijas išduodanti institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šių pagrindų atsiradimo priima sprendimą panaikinti licencijos galiojimą. Per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo licencijas išduodanti institucija apie priimtą sprendimą informuoja licencijos turėtoją.“

17 straipsnis. 34²⁴ ir 34²⁵ straipsnių pakeitimas

Buvusius 34²⁴ ir 34²⁵ straipsnius laikyti atitinkamai 34³⁰ ir 34³¹ straipsniais.

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2018 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė